

preselil v domovino, je našel v sebi severnjaka Rusa, ki na podoben način ko alpski stanovalec ne živi v pisani ljudski gneči — kjer človeška tesnoba razvija konkurenco in ljudsko spretnost in duhovitost — ampak v neizmerni, samotni prirodi, s prirodo in od prirode; začutil je v sebi dušo starega kazaka Jeroška, ki (v Tolstega romanu „Kazaki“) pri nočnem bivuačnem ognju lovi vešče, letajoče proti plamenu, jih prijemlje s svojimi debelimi prsti — male, nežne živalice in jih izpušča z besedami: „Daj, da se opališ, neumnica! Tjakaj leti, saj je dovolj prostora . . .“

Nad vsemi visokimi teorijami in estetičnimi zapadnimi finesami je prevladalo enostavno, a vsemogočno rusko čuvstvo, ga pričelo prevzemati vedno bolj, dokler se ga ni končno čisto polastilo in zbudilo v njem naposled oni pristno ruski pretiravajoči, plemeniti čuvstveni patos, katerega vrhunec pomeni grof Lev Tolstoj. Danes je knez Trubeckój kiparski pendant jasnopoljanskega proroka. Ni čuda, da ga s tako ljubeznijo portretira, zakaj s svojim poslednjim delcem je Trubeckój povedal svetu glasno, da sta odslej s Tolstim eno.

To poslednje njegovo delo je razstavljeno tu kot skica v mokri glini pod steklenim pokrivalom. Predstavlja pa dve skupini. Na eni je videti grob in ob njem mršavo hijeno, ki izkopava iz zemlje mrtveca in hlastno mrcvari človeško truplo. Na drugi pa debel, zalit možic v fraku, sedeč pri bogato pogrnjeni mizi in masteč se s celim pečenim pujskom. Pod prvo je napisano: *Obéissant aux lois de la nature* (Sledeč zakonom prirode), pod drugo: *Contrairement aux lois de la nature* (Proti zakonom prirode). Obe skupini skupaj pa imata naslov: *Les mangeurs de cadavres*.

Na malem prstu . . .

Na malem prstu prstan zlat
krasi ji belo roko,
ki ji ga samostanski brat
za ljubav dal globoko.

Na prstanu pa kamen je,
ki pravi o ljubavi, —
nihče, — le ona ga ume —
in tihi mrak v daljavi.

In kadar plazi noč temna
po tiho spečem gaju,
skrivnostna pesem prstana
ji speva spev o maju. —

Vsa zatopljena v prošli maj,
zre samostan vrh gore,
želi si srečnih dni nazaj,
želi ljubezni zore . . .

Tihozor.